

Osobní reflexe účasti na akci

· Jaké tři věci ve vás nejvíce rezonovaly z toho, co jste slyšeli a dozvěděli se na kongresu?

- 1) Důležitý pro mě byl moment, kdy jedna účastnice velmi hezky popsala, proč jí nedává smysl prioritou učení se názvů rostlin a zvířat (poznávačky), když při tom často ani nevíme, jak daný organismus žije, jaké potřebuje prostředí a jak je provázán se svým okolím. Když ho neznáme z přímého setkání z přírody, kde bychom ho mohli pozorovat a přirozeně začít chápat vazby, které má ke svému okolí, pro koho je důležitý, včetně toho, jak do jeho života zasahuje člověk.
- 2) Určitě dalším důležitým bodem bylo odlišení dvou rovin odcizení se od přírody, tj. za prvé ve smyslu „neexistence“ kontaktu s přírodou a absence pobývání v ní a za druhé následky této skutečnosti – tj. např. psychické a fyzické nemoci, scházející pocit štěstí, atp.
- 3) V tématu odcizení se přírodě pro mě bylo stěžejní pojmenování faktu, že i lidé, kteří žijí v kontaktu s přírodou, od ní zároveň mohou být svým způsobem odcizení. Konkrétně např. generace našich prarodičů kteří třeba hospodaří na svých zahrádkách a mnoho si vypěstují, ale zároveň nemají proenvironmentální chování. V souvislosti s tím pak i pojmenování faktorů které tuto skutečnost mohou ovlivňovat: v osobní psychologické rovině generační zkušenosti a politice ve společnosti.

· Co si z kongresu odnášíte jako to, co budete chtít přenést do své další praxe? K čemu vás setkání inspirovalo?

Určitě je to tvorba programů s prioritou na chápání environmentálních, ekologických souvislostí, ze kterých žáci mohou následně čerpat zkušenost pro své další chování (rozhodování). Tj. ideálně důkladně porozumět životu jednoho druhu (ideálně i skrze opakovanou přímou zkušenost), než klást důraz na to poznat druhy, ale vlastně ani jeden pořádně neznat.

Pokud to bude reálné podpořit obnovu realizace programu Strážci země v našem ekocentru (v současnosti uvažujeme o ukončení). Na základě hlubšího uvědomění toho, co všechno v rámci něj mají děti šanci pochopit. Nápady, jak na něj navázat dalšími programy, případně udělat delší přípravu před programem (nová vize).

V osobní rovině sama sebe posunout blíže zpátky k přírodě a častějšímu pobývání v ní a s ní.

· Co a jak z učení a zážitků z kongresu představíte kolegům z vaší organizace?

Předpokládám, že poznatky nabyté během konference budu představovat, sdílet průběžně podle potřeby – např. při tvorbě nových ekoprogramů nebo naší koncepce vzdělávání/strategického plánu organizace, pokud mi to bude připadat důležité a nosné.

Odborný příspěvek z kongresu

Odcizení se přírodě versus vztah k přírodě

Odcizení přírodě může být vnímáno ve dvou rovinách. Primární je, že lidé (dětí) v přírodě netraví mnoho času, je to pro ně prostředí cizí, ze kterého mají např. nepříjemné pocity a netouží se v něm zdržovat. Sekundární rovina jsou už následky tohoto faktu. Jedná se o následky v rovině psychické, sociální a fyzické, které souvisí s nedostatkem kontaktu s přírodou.

Při zamýšlení se nad tématem odcizení se dostáváme ke vztahu k přírodě obecně. Dal by se rozdělit do tří kategorií: a) touha přežít b) touha se osvobodit - myšleno od limitů které je třeba dodržovat c) touha chránit přírodu.

Lidé, jejichž základním postojem je přežít, často přírodu dobře znají, čerpají z ní pro své přežití (např. babička, která si mnoho potravy vypěstuje na své zahradě, zároveňale nemusí být ochotni se měnit ve smyslu environmentálněšetrného chování. Vztah k přírodě a pěstování je dán zkušeností poválečného nedostatku - nevyrostá z touhy přírodu chránit.

Druhá skupina jsou lidé, kteří si chtějí žít podle svého, bez limitů nenechat se svazovat požadavky přírody (např. rodiče, kteří zažili nedostatek v období komunismu a nyní si chtějí dohnat, co jde, a dopřát i svým dětem všechno, co sami neměli). Užívají si dostatek s politikou, po nás ať přijde potopa.

Třetí skupina jsou lidé, kteří považují za zásadní přírodu chránit a chovat se k ní udržitelně (např. současná mladá generace, která nepotřebuje mít všechno a nevidí v tom štěstí).

V rámci workshopu na téma odcizení se přírodě nám téma krystalizovalo na mezigeneračních sporech - uvědomujeme si, že situace je složitější, příklady v závorce slouží spíše lepšímu pochopení principu, abychom se mohli zamyslet nad tím, jestli a jak můžeme situaci změnit. Jako možné cesty jsme v naší diskuzní skupině viděli, vyhnout se obviňování. Jít cestou podpory, ocenění a posilování změn ve směru environmentálněšetrnějšího chování. Další z rovin je etická výchova jako cesta k budování menší sobeckosti. Zároveň opačná rovina využít sobeckosti jako páky pro změnu (změny v přírodě které způsobíme, si v důsledku sáhnou na naše pohodlí). Posledním tématem, které jsme diskutovali, byla otázka skutečného štěstí. O co se ochuzujeme v zájmu naší větší a větší pohodlnosti? Je život v neustálé hojnosti rozvíjející?